

EDUSKUNNAN APULAIKKEUSASIAMIES

24.5.2010

Dnro 2020/4/09

Viite: Kirjeenne 9.6.2010

VASTAUS

Arvostelite kirjeessänne vuoden 2009 europarlamenttivaalien toimeenpanosta vastaavia viranomaisia siitä, että ette saanut vaalipäivänä äänestää kotipaikkanne äänestyspaikassa, minkä takia ette lainkaan pysytyt käyttämään äänioikeuttanne. Kerroitte muuttaneenne nykyiselle kotipaikkakunnallenne Kuopioon huhtikuussa 2009. Arvostelette lisäksi viranomaisia puutteellisesta tiedottamisesta vaalipäivän äänestyspaikan määräytymisen perusteiden suhteen.

Asianne esiteltiin apulaisoikeusasiamies Maija Sakslinille. Hän katsoi, että asiassa ei ole ilmennyt aihetta epäillä lainvastaista menettelyä tai velvollisuuden laiminlyöntiä.

Tämä johtuu siitä, että äänestyspaikan määräytymisestä vaaleissa on vaalilainsäädännössä tarkat määräykset, joita vaaliviranomaisten tulee noudattaa. Vaalilain 18 §:n mukaan Väestörekisterikeskus perustaa viimeistään 46. päivänä ennen vaalipäivää äänioikeusrekisterin, johon otetaan laissa säädetyt tiedot jokaisesta äänioikeutetusta (esimerkiksi äänestyspaikka vaalipäivänä) sellaisina kuin ne ovat väestötietojärjestelmässä 51. päivänä ennen vaalipäivää (europarlamenttivaaleissa: perjantai 17.4.2009 kello 24).

Kerroitte muuttaneenne Kuopioon huhtikuussa 2009. Muuttoilmoituksenne Kuopioon on maistraatti kuitenkin rekisteröinyt vasta vaalipäivää heti seuranneena maanantaina 8.6.2009 ja muuttopäiväksi Kuopioon on väestötietojärjestelmään merkitty kotikuntalain 10 §:n mukaisesti rekisteröintipäivä/ilmoituksen vastaanottopäivä 8.6.2009.

Teidän kotikuntanne oli väestötietojärjestelmässä Väestörekisterikeskuksen selvityksen mukaan 17.4.2009 kello 24.00 näin olleen Vantaa ja äänestysalueenne se Vantaan äänestysalue, joka oli väestötietojärjestelmässä merkitty Teidän asuntonne sijaintirakennuksen äänestysalu-

eeksi. Kyseinen väestötietojärjestelmän tietoihin pohjautunut äänestysalue-tieto tuli siis merkityksi äänioikeusrekisteriin sen perustamisen yhteydessä. Teillä olisi halutessanne ollut muutostanne huolimatta mahdollisuus äänestää uudessa asuinpaikassanne tai millä tahansa paikkakunnalla ennakkoon yleisessä ennakkoäänestyspaikassa.

Vaalilain 21 §:n mukaan Väestörekisterikeskus lähettää mm. äänioikeudesta sekä äänestysalueesta ja vaalipäivän äänestyspaikasta kertovan ilmoituskortin viimeistään 24. päivänä ennen vaalipäivää niille äänioikeutetuille, joiden osoite on tiedossa.

Väestörekisterikeskuksen lausunnon mukaan äänioikeuden määräytymisen perusteista on europarlamentinvaalien toimenpanon yhteydessä tiedotettu Väestörekisterikeskuksen Internet-sivuilla sekä lähettämällä äänioikeutetuille edellä mainitun ilmoituskortin, jossa on mainittu äänestyskunta, siellä olevan äänestysalueen ja vaalipäivän äänestyspaikan määräytymisen perusteista.

Lisäksi oikeusministeriö tiedottaa Suomessa järjestettävissä vaaleissa noudatettavista käytännöistä myös internetissä. Oikeusministeriön sivustolta osoitteesta <http://www.vaalit.fi/21670.htm> (johon on viitattu äänioikeusilmoituksen "Lisätietoja" -kohdassa, jossa on ilmoitettu myös oikeusministeriön maksuton puhelinnumero) ilmenee seikkaperäisiä vaaleihin liittyviä tietoja.

Väestörekisterikeskuksen mukaan Teidän ilmoituskorttinne, johon oli merkitty Teidän äänioikeuskunnaksi Vantaa ja äänestysalueeksenne siellä oleva äänestysalue, oli osoitettu Teidän Vantaalla olleen vakituisen asuntonne osoitteeseen väestötietojärjestelmän tilanteen 17.4.2009 mukaisesti. Teidän tapauksessanne ilmoituskortti ei ilmeisesti ole saapunut perille, koska olitte muuttanut toiselle paikkakunnalle ja ilmoituskortti oli mennyt väestötietojärjestelmään merkittyyn osoitteeseen.

Asianne ei ole edellä lausuttu huomioon otettuna, johtanut apulaisoikeusasiamiehen enempihin toimenpiteisiin.

Asiaa ratkaistessaan apulaisoikeusasiamiehellä oli käytettävissään oikeusministeriöstä ja Väestörekisterikeskuksesta saatu selvitys, joka Teitä koskevin osin liitetään Teille tiedoksi.

Oikeusasiamiehensihteeri

Astrid Geisor-Goman